
นิพนธ์ต้นฉบับ

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการต่อคุณลักษณะ
ของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อ
ชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่าง

**Administrators' Satisfaction towards the characteristics of
Students in the Agricultural life of Students trainer in Colleges
of Agriculture and Technology in the lower Southern Region.**

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานประกอบการ ความพึงพอใจ คุณลักษณะของนักเรียน
โครงการปฏิรูปการศึกษาเพื่อชีวิต วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคใต้

วนิดา ชลสิทธิ์ Vanida Chollasitti

อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล

ยุพินพรรณ ศิริวิธานกุล Yupinphan Siriwathananukul

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Abstract

The objective of this study were to study general data and the satisfaction of administrators of practical training station towards characteristics of students in the Agriculture Educational Reform for Life. The satisfaction of administrators in the government sector and the private sector were compared. The studied characteristics were divided into four groups academic knowledge, work capability, human relations and personality. A questionnaires was used to gather data. A total of 59 questionnaires were received back, of which 36 came from the government sector and 23 from the private sector.

From this study it can be seen that the characteristics of the administrators of the government sector were as follows. Mostly were male and had an age between 36-50 years old . The majority had a bachelor's degree and was working 6-10 years in present position. Their responsibilities nowadays

were as head of a section, mostly in agriculture or horticulture. The administrators in the private sector can be characterized as follows. They were male and had an age between 36-50 years old. The majority had a Bachelor's degree and had 6-10 years work experience in the present position. Nowadays the majority of them were managers, mostly in agriculture or horticulture.

Both groups of administrators had the same middle level of satisfaction in two aspects of the characteristics of the students, in academic knowledge and personality. When work capability and human relations were considered it can be seen that administrators from the government sector had a high satisfaction while administrators from the private sector had an middle level of satisfaction. When all 35 characteristics were compared, there were only three characteristics that gave a highly significant difference between the two groups of administrators. Namely : self confidence in expressing opinions, own initiative in work and enthusiasm and interest in gaining knowledge. Which denied the hypothesis that both groups of administrators had the same satisfaction about the characteristics of the student from the Educational Reform for Agriculture of Life. When all four groups of characteristics were considered there were no statistical differences between both groups of administrators.

From this study the following conclusions can be taken : to improve the academic knowledge, the students should get first hand experience during their studies and they should develop special skills, especially in the use of computer, communicative English and driving a vehicle. This last skill by working in small groups and in close relation with the Department of Land Transport.

In order to develop human relation sand personality skills the colleges should organize activities that develop a sense of responsibility for work, self confidence in expressing their opinion, initiative in work and an enthusiasm and interest in gaining knowledge, punctuality and responsibility. The college and the Future Farmers of Thailand organization (F.F.T.) should both undertake such activities.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไป และความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการถึงคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต โดยทำการเปรียบเทียบคุณลักษณะใน 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ในการประมวลข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทั้งหมด 70 ราย และได้รับกลับคืนจำนวน 59 ราย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐ จำนวน 36 ราย และผู้บริหารสถานประกอบการภาคเอกชน จำนวน 23 ราย

จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 43.9 ปี จบระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร 6-10 ปี ซึ่งในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐ มีหน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งหัวหน้างาน โดยจะดำเนินการเกษตรด้านพืชกรรม ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการภาคเอกชนส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 40.3 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร 6-10 ปี โดยหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน ตำแหน่งผู้จัดการ โดยจะดำเนินงานการเกษตรด้านพืชกรรมเช่นกัน

ส่วนความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการทั้ง 2 กลุ่มถึงคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการ พบว่ามีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางที่เหมือนกัน 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านบุคลิกภาพ ส่วนด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์นั้น ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่ผู้บริหารสถานประกอบการภาคเอกชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการทั้ง 2 กลุ่ม จากข้อมูลคุณลักษณะทั้ง 35 ข้อ พบความแตกต่างอย่างนัยสำคัญยิ่งทางสถิติเพียง 3 ข้อ คือ (24) มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น (25) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน และ (26) มีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานตั้งไว้ว่า ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชนมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ไม่พบความแตกต่างในทางสถิติแต่อย่างใด

จากผลการวิจัยจึงได้สรุปข้อเสนอแนะไว้คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ในการจัดการเรียน การสอนควรเน้นให้มีการปฏิบัติจริง และให้นักเรียนมีทักษะพิเศษโดยเฉพาะเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการขับขี่ยานพาหนะโดยการจัดการกิจกรรมกลุ่มหรือชมรม และการประสานงานกับกรมการขนส่งทางบกเพื่อให้ความรู้และทักษะด้านการขับขี่ยานพาหนะ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบุคลิกภาพ วิทยาลัยควรจัดกิจกรรมโดยเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีโดยเฉพาะ คุณลักษณะเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่และงานที่ทำ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ความตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยวิทยาลัยและองค์กรเกษตรกรในภาคแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) เป็นผู้ดำเนินการ

บทนำ

กรมอาชีวศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางด้านวิชาชีพ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เตรียมคนให้เหมาะสมกับงานหรืออาชีพ การศึกษาอาชีพเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการในการขยายตัวทางด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม นอกจากนี้กรมอาชีวศึกษายังเป็นการจัดการศึกษาที่เตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ แต่ในการผลิตกำลังคนของกรมอาชีวศึกษาในปัจจุบันคุณภาพของผู้จบอาชีวศึกษา ยังขาดคุณลักษณะที่สำคัญบางประการทำให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ และจากการประเมินพบว่า การจัดการศึกษาของชาติยังไม่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมระดับประเทศและระดับโลก สถาบันการศึกษาจึง

ต้องพัฒนาคนจากสภาพความเป็นจริงอย่างมีวิสัยทัศน์ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูง และมีความเหมาะสมกับความต้องการของสถานประกอบการ หรือตลาดแรงงาน

จากการที่รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงสนับสนุนให้มีการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม โดยเฉพาะเกษตรกรในชนบท กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายให้กรมอาชีวศึกษาจัดการศึกษาโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต โดยมีจุดประสงค์ในการจัดการศึกษาวิชาชีพเกษตรแก่นุตรหลานเกษตรกรที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาในชนบท ตลอดจนนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นได้มีโอกาสเรียนวิชาชีพเกษตร เพื่อสามารถนำวิชาชีพไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ การจัดการเรียนการสอน จะมุ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการฝึกทักษะในสถานที่จริงเพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีความสามารถทั้งทางด้าน

ผลิต และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นตาม
โครงสร้างของหลักสูตรจึงกำหนดให้นักเรียนต้องมีการ
ฝึกงานเพื่อให้ตระหนักในภาพความเป็นจริงของการทำงาน
มีความรับผิดชอบ มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดี สามารถนำ
ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ไปใช้และแก้ปัญหาในการ
ทำงานได้

จากการประเมินผลการฝึกงานของนักเรียนใน
โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ผู้บริหารสถาน
ประกอบการยังมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของ
นักเรียนไม่มากนัก เช่น คุณลักษณะความเป็นผู้นำ
ความกล้าแสดงออก การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตรง
ต่อเวลา และความใส่ใจใฝ่รู้ เป็นต้น จากประเด็นปัญหา
ต่างๆ เหล่านี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้ศึกษาเกิดแนวคิดที่จะ
ศึกษาในด้านความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการ
ต่อคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการ
ศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต เพื่อจะนำผลจากการศึกษาไปใช้ในการ
วางแผนปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และ
คุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการ
ศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคใต้
ตอนล่างให้เป็นที่พอใจแก่หน่วยงาน รวมทั้งจะได้ขยาย
ผลการพัฒนานี้ไปยังวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทั่ว
ประเทศ อันจะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบ
ความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่การจัดการศึกษา
ของไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถาน
ประกอบการต่อคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูป
การศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตในสถานประกอบการ ทั้ง 4 ด้าน
คือ วิชาการ, ความสามารถในการปฏิบัติงาน, มนุษย-
สัมพันธ์ และบุคลิกภาพ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของ
ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่อ
คุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตร
เพื่อชีวิตที่เข้าฝึกงานในสถานประกอบการ ทั้ง 4 ด้าน

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
คุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตร
เพื่อชีวิต ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการ

สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐาน
จากแนวความคิดเชิงทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
คือ ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลและภาคเอกชน
มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานใน
โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตในด้านความรู้
ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้าน
มนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ไม่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้บริหาร
สถานประกอบการต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานใน
โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่าง

2. ทำให้ทราบความต้องการของสถานประกอบ-
การเกี่ยวกับงานระดับอาชีวศึกษา สาขาเกษตรกรรม

3. สามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและ
พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นคุณลักษณะ
ที่สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้บริหารสถาน
ประกอบการ

4. สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา
พัฒนาแรงงานในสาขาเกษตรกรรมให้ตรงกับ ความ
ต้องการของตลาดแรงงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของ
ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่อ
คุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการ
ศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
ภาคใต้ตอนล่าง เช่น ตรีัง พัทลุง สงขลา สตูล และ
นราธิวาส ส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ

ภาครัฐบาล จำนวน 42 แห่ง และสถานประกอบการภาค
เอกชน จำนวน 28 แห่ง

2. เนื้อหาสาระในการวิจัยได้กำหนดข้อมูลใน
แต่ละกลุ่มไว้ดังนี้ คือ

2.1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย

- เพศ
- ระดับการศึกษา
- ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่ง
ผู้บริหาร
- หน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน
- ลักษณะการดำเนินกิจกรรมด้าน
การเกษตรของสถานประกอบการ

2.2. ข้อมูลด้านความพึงพอใจต่อคุณลักษณะ
ของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตร
เพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีภาคใต้ตอน
ล่างมี 4 ด้าน คือ

ด้านความรู้วิชาการ ประกอบด้วย

- 1) มีความรู้พื้นฐานทางภาษาไทย
และภาษาอังกฤษ
- 2) มีความรู้พื้นฐานทางด้าน การเกษตร
ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ
- 3) มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
- 4) มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้งานทาง
คอมพิวเตอร์
- 5) มีความรู้เรื่องการขับขี้นยานพาหนะ และ
กฎจราจร
- 6) มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกล
การเกษตร
- 7) มีความรู้เกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่
ของตนเองอย่างชัดเจน

ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน

ประกอบด้วย

- 8) มีความสามารถเข้าใจคำสั่ง และ
จุดมุ่งหมายในการทำงานอย่างเด่นชัด

- 9) สามารถทำงานได้เสร็จภายในเวลาที่
กำหนด
- 10) สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
ตรงตามขั้นตอน และลักษณะงาน
- 11) สามารถใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์
อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- 12) สามารถแก้ปัญหาในการทำงานใน
สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดี
- 13) สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพ
ถูกต้องตามมาตรฐาน และใช้วัสดุ
อย่างประหยัด
- 14) สามารถใช้ประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย

- 15) มีความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น
- 16) รู้จักทักทายปราศรัยกับคนทั่วไป
- 17) รู้จักยกย่อง และให้เกียรติผู้อื่น
- 18) มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักช่วยเหลือ
สังคมและเพื่อนร่วมงาน
- 19) วางตัวได้เหมาะสมกับสภาพสังคม
- 20) มีความรับผิดชอบในหน้าที่
และงานที่ท่า
- 21) มีลักษณะของการเป็นผู้นำ และ
ผู้ตามที่ดี
- 22) มีความรัก และผูกพันต่อสถาน
ประกอบการ

ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

- 23) มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ ท่าทาง
สง่าผ่าเผยเหมาะสมแก่อาชีพ
เกษตรกรรม
- 24) มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด
กล้าแสดงความคิดเห็น
- 25) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ
ปฏิบัติงาน

- 26) มีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้
- 27) มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส
- 28) เป็นผู้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความ
สุชุม รอบคอบ
- 29) เป็นผู้มีความสามารถ มีกริยาวิจา
สุภาพ เรียบร้อย
- 30) มีความตรงต่อเวลา และมีความ
รับผิดชอบต่อนหน้าที่
- 31) มีความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่อ
ความยากลำบาก
- 32) มีความซื่อสัตย์ สุจริต
- 33) เป็นผู้มีความรับผิดชอบ และเคารพใน
กฎระเบียบของสถานประกอบการ
- 34) เป็นผู้แต่งกายสุภาพ เหมาะสมกับ
กาลเทศะ
- 35) เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารสถานประกอบการ หมายถึง หัวหน้า
ส่วนราชการ หรือหัวหน้างาน หรือผู้จัดการ หรือหัวหน้า
ฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการปฏิบัติ
งานของนักเรียนในการฝึกงานของนักศึกษาในโครงการ
ปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ของวิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่างเข้าฝึกงานในภาครัฐ และภาค
เอกชน จำนวน 70 แห่ง แห่งละ 1 ราย

2. ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักเรียน
หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและต้องการของผู้บริหาร
สถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียน ซึ่งได้
กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความ
สามารถในการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้าน
บุคลิกภาพ ซึ่งในการศึกษาได้กำหนดระดับการจัดค่า
ความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง
น้อย และน้อยที่สุด

3. โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

หมายถึง โครงการปฏิรูปการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง
รูปแบบจากการศึกษาแบบเดิมที่จัดการเรียนการสอนใน
ห้องเรียนเป็นหลัก มาเป็นการเรียนการสอนโดยฝึกการ
ปฏิบัติในฟาร์มเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง
จากการฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา
2539

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลตลอดจนผลงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษา โดย
จำแนกเป็นส่วนๆ ดังนี้ คือ

1. ความพึงพอใจ

สุพล วังสินธุ์ (2531 : 35) ได้ให้ความหมาย
ของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นระดับความพึงพอใจ อันเป็น
ผลมาจากความพอใจ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อ
คุณภาพ และสภาพของสิ่งนั้น สำหรับ วันชัย เขาวลิต
(2540 : 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่
ชอบหรือพอใจต่อสิ่งต่างๆ และสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ที่ได้
รับการตอบสนองตามความต้องการ

2. คุณลักษณะ

สุดใจ ชุมนุมนณี (2539 : 21) กล่าวถึง
ความหมายของคุณลักษณะว่า เป็นลักษณะอย่างหนึ่ง
ที่ควรปลูกฝังให้มีอยู่ในตัว และธนู แสงศักดิ์ (2531 : 55-
56) กล่าวว่า การจะพัฒนาประเทศให้บรรลุตามอุดมคติ
ได้ก็โดยการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของประชาชนให้
สูงขึ้นเพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะตามที่สังคมและ
ชาติต้องการ และกล่าวถึงแรงงานที่คุณภาพ ซึ่งสถาน
ประกอบการต้องการว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1) มีบุคลิกดี
- 2) มีความอดทน และขยัน
- 3) ซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ สุจริต
- 4) รู้จักคิดรับผิดชอบ
- 5) รอบรู้สิ่งทันสมัย
- 6) เป็นผู้ใหญเฉลียวฉลาด
- 7) ไม่ขาดมนุษยสัมพันธ์

- 8) ริเริ่ม สร้างสรรค์ ปรับปรุง
 - 9) ทำงานได้มีประสิทธิภาพเยี่ยม
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์และคณะ (2536 : 96)

กล่าวว่า คุณลักษณะที่จำเป็นในสถานประกอบการอาชีพ ตามที่สถานประกอบการต้องการ เรียงตามลำดับความสำคัญ และจำเป็นมีดังนี้

- 1) มีมนุษยสัมพันธ์
- 2) บุคลิกภาพสอดคล้องกับงานที่ทำ
- 3) มีความขยันหมั่นเพียร
- 4) ตรงต่อเวลา
- 5) มีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ
- 6) มีความอดทน
- 7) มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 8) มีความละเอียด รอบคอบ
- 9) มีความคิดริเริ่ม

จากความหมายของความพึงพอใจ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามแนวคิดของบุคคลต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการจะเกิดขึ้นได้ เมื่อนักเรียนมีคุณลักษณะที่ดี ซึ่งน่าจะประกอบด้วยคุณลักษณะเด่นใน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านความรู้ทางวิชาการ
- 2) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน
- 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 4) ด้านบุคลิกภาพ

3. โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

กรมอาชีวศึกษา (2539 : 1-2) ได้กำหนดลักษณะของโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตไว้ว่าเป็นโครงการที่ดำเนินงานภายใต้นโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการให้โอกาสแก่บุตรหลานเกษตรกรชาวชนบทและผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้เรียน เพื่อพัฒนาตนเองในระบบโรงเรียน 12 ปี โดยรัฐให้การสนับสนุนให้การศึกษาฟรี โดยมุ่งหวังให้นักเรียนเรียนวิชาชีพเกษตรที่สามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ เป็นการสนองตอบต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน และแก้ปัญหาด้าน

การเกษตรในระยะยาว ในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว กรมอาชีวศึกษา (2539 : 4-5) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1) ให้โอกาสแก่บุตรหลานเกษตรกรผู้ด้อยโอกาสในชนบท ที่จบการศึกษาชั้น ม.3 ได้เข้าศึกษาวิชาชีพเกษตรในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีของกรมอาชีวศึกษาตามหลักสูตร ปวช. เป็นการเตรียมกำลังคนด้านการเกษตรที่จะรับผิดชอบต่อการผลิตทางการเกษตรของประเทศไทยในอนาคต

2) พัฒนากำลังคนระดับกลางด้านการเกษตรให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในด้านการเกษตรสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ

3) พัฒนาและยกระดับการศึกษาของผู้ประกอบอาชีพการเกษตรเพิ่มขึ้นเพื่อให้ประชากรในภาคการเกษตรได้นำความรู้ไปพัฒนางานอาชีพการเกษตรของตนเอง และของส่วนรวมให้เกิดความมั่นคง มีรายได้เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งได้มีการพัฒนาตนเองให้ก้าวทันกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

4) ใช้ทรัพยากรของวิทยาลัยเกษตรฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และพัฒนาวิทยาลัยให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพเกษตรด้วยการพัฒนาพื้นที่ของวิทยาลัยฯ ให้สามารถรองรับนักเรียนที่จะเข้าเรียนตามโครงการ ในระหว่างที่ผู้เรียนทำโครงการเกษตรเพื่อการยังชีพ และฝึกภาคปฏิบัติระหว่างเรียน เพื่อเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการผลิตทางการเกษตรของตนเอง ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป

กรมอาชีวศึกษา (2539 : 13) ได้กำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานโครงการไว้ ดังนี้

- รัฐบาลและกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษาสามารถผลิตกำลังคนระดับกลางด้านวิชาชีพเกษตรในระดับ ปวช. สาขาเกษตรศาสตร์ออกสู่ตลาดแรงงาน ภาคเศรษฐกิจการเกษตร หรือเพื่อประกอบ

อาชีพอิสระเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการผลิตทางการเกษตรของประเทศ

- ผู้เรียนภายใต้โครงการนี้ส่วนหนึ่งสามารถนำเทคโนโลยีที่ได้จากการเรียนไปพัฒนางานอาชีพการเกษตรที่บ้านของตน และส่วนหนึ่งสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรข้างเคียงในชุมชนได้

นักเรียนในโครงการทุกคนต้องเรียนด้วยการฝึกงาน โดยอาจตั้งเอาการประกอบอาชีพเกษตร หรือการปฏิบัติงานอาชีพจากวิชาที่เลือกก็ได้ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (มปป. :120) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกงานว่า เพื่อให้เกิดความตระหนักในสภาพความเป็นจริงของชีวิตการทำงาน มีเจตคติ และกิจนิสัยที่ดีมีความรับผิดชอบ และจรรยาในงานอาชีพ สามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ไปใช้ และแก้ปัญหาในการทำงานได้

แนวทางการปฏิบัติของสถานศึกษาในการจัดการฝึกงาน มีดังนี้

1. สถานศึกษาวางแผนการฝึกงานโดยมีคณะกรรมการดำเนินการฝึกงานเป็นผู้รับผิดชอบ
2. ช่วงเวลาการฝึกงาน สถานศึกษาสามารถวางแผนการฝึกงานได้ตามความเหมาะสม โดยปกติควรจัดฝึกงานภายหลังการเรียนรายวิชาต่าง ๆ แล้ว 4 ภาคเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้พื้นฐานตามกลุ่มวิชาที่เลือกเรียน และเป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมก่อนส่งเข้ารับการฝึกงาน
3. วางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการวัดผล ประเมินผล และการควบคุมดูแลระหว่างการฝึกงาน ก่อนส่งนักเรียนเข้ารับการฝึกงาน
4. การฝึกงานให้แบ่งระยะเวลาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจำนวน 80 ชั่วโมง เป็นระยะของการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนภายในสถานศึกษา เช่น การปฐมนิเทศ การฝึกทักษะที่จำเป็นเบื้องต้นเพื่อสร้างความคุ้นเคย ระเบียบ ข้อบังคับ ความปลอดภัย และรวมถึงการสัมมนาหลังการฝึกงานด้วย ส่วนที่สองจำนวนไม่น้อย

กว่า 280 ชั่วโมง เป็นการฝึกงานตามกลุ่มวิชาที่เลือกเรียน ส่วนสถานที่ฝึกงานอาชีพให้สถานศึกษาพิจารณาตามความเหมาะสม เช่น สถานประกอบการ สถานประกอบ-การอิสระ แหล่งวิทยากร

5. สถานศึกษาอาจจัดให้มีการสะสมจำนวน ชั่วโมงการฝึกงานก็ได้

6. จัดสัมมนาการฝึกงานหลังจากที่นักเรียนได้เข้ารับการฝึกงานครบจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว

4. ผลงานที่วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการต่อคุณลักษณะนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เพราะผู้บริหารสถานประกอบการเป็นส่วนสำคัญในการจ้างงาน หากผู้บริหารสถานประกอบการมีความพึงพอใจในคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตที่เข้าฝึกงานก็จะเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของนักเรียนในโครงการดังกล่าว อันจะสร้างโอกาสการมีงานทำให้แก่ตัวนักเรียนในอนาคต ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงควรสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่นักเรียน เพื่อจะทำให้ผู้บริหารสถานประกอบการเกิดความพึงพอใจ

นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดดังนี้

เพศ : เพศเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อการเกิดความพึงพอใจที่แตกต่างกันได้ เนื่องจากความแตกต่างทางลักษณะทางชีววิทยา และแบบแผนการใช้ชีวิตตามลักษณะของวัฒนธรรมในแต่ละสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วันชัย เชาวลิขิต (2540 : 38) ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยางจำกัด พบว่าบุคคลที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย นอกจากนั้นเพศชาย และหญิงมีความแตกต่างกันในเรื่องของการหยั่งรู้อารมณ์และพฤติกรรม เช่น เพศชายโดยธรรมชาติ

Thaksin.J., Vol.5 (1-2) January - December 2002

เป็นคนว่องไว กระตือรือร้น ทำงานแข่งขัน กำเนียงถึงเหตุผล และมีความสามารถในด้านการคำนวณ สำหรับเพศหญิงโดยธรรมชาติแล้วมักจะเฉยไม่ค่อยโต้แย้ง หรือคัดค้าน (ยุพินพรรณ ศรีวัชรนนกุล (2540 : 38)

อายุ : อายุนับเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน วันชัย เชาวลิต (2540 : 39) พบว่า อายุกับความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ต่อกัน คือ เมื่อมีวัยสูงขึ้นความพึงพอใจในการทำงานก็จะมีมากขึ้นด้วย จนกระทั่งถึงวัยก่อนเกษียณอายุ ความสัมพันธ์จึงค่อย ๆ ลดลง

ระดับการศึกษา : ระดับการศึกษามีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอย่างมาก ดังเช่น ศรีวัย ศรีมณี (2538 : 42) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของอาจารย์ต่อการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพลศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยพลศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี และวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีพบว่า มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง : ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในงานของบุคคล โดยถ้าทำงานนานจนมีความรู้ความชำนาญในงานมากขึ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจในงานที่ทำ ศรีวัย ศรีมณี (2538 : 43) ได้ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ต่อการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพลศึกษา โดยแยกตามประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานและทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพลศึกษาแตกต่างกัน

ความรับผิดชอบ : ความรับผิดชอบเป็นปัจจัยหนึ่งที่นำมาซึ่งการบรรลุความสำเร็จในการทำงาน ตามความมุ่งหมายซึ่ง สมศักดิ์ แพรกม่วง (2541 : 137) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของครู-อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต โดยเปรียบเทียบระหว่างครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงกับ ครู-อาจารย์ ที่ได้ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง พบว่าครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง มี

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตสูงกว่า ครู-อาจารย์ ที่ไม่ได้ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง

คุณลักษณะด้านความรู้วิชาการ : นิสิต ศรี-กัมภวงค์ (2529 : 83-95) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการออกฝึกงานสถานประกอบการของนักศึกษา ระดับชั้น ปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่า คุณลักษณะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนคุณลักษณะด้านกิจนิสัยในการทำงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

คุณลักษณะด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน : ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพแรงงานที่สังคมต้องการ ดังเช่น สุรพล กาญจนพจน์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถภาพทางวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของวิศวกรงานเชื่อม ตามความต้องการของกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทยพบว่า สมรรถภาพด้านความรู้ความสามารถที่ต้องการมีสองด้าน คือ ด้านความรู้และทักษะ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันอดทน การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีบุคลิกภาพที่ดี

คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ : มนุษยสัมพันธ์เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคลบุคคลต่อหน่วยงานหรือองค์การในการอยู่ร่วมกันไม่ว่าจะเป็นเพื่อความสุขในการดำเนินชีวิต หรือเพื่อให้ปฏิบัติดีขึ้นในหน่วยงาน ดังเช่น เสนอ จันทรพิชัย (2541 : 135) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูฝึก ในสถานประกอบการศูนย์บริการรถยนต์ที่มีต่อสมรรถภาพด้านการฝึกงานของนักศึกษาระดับ ปวช. แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ความเห็นต่อสมรรถภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านความรู้ทางด้านวิชาการ และด้านทัศนคติในการทำงาน
อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านทักษะความสามารถใน
การปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ : บุคลิกภาพ คือ
การวางตนหรือวางคุณลักษณะของบุคคลให้เหมาะสมกับ
เวลา และสถานที่ ดังเช่น กรมอาชีวศึกษา (2534 : 212-
214) ได้พิมพ์เผยแพร่งานวิจัยของมานพ ทองใบ ซึ่งได้
ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มี
ต่อการฝึกงานของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี เมื่อ
ปีการศึกษา 2533 พบว่า คุณลักษณะที่สถานประกอบการ
ต้องการ คือ ความขยัน ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา
และความอดทน ซึ่งเป็นคุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา การศึกษานี้เป็นการศึกษา
ที่มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการ
ต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการ
ศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
ภาคใต้ตอนล่าง ดังนั้นประชากรจึงเป็นผู้บริหารสถาน
ประกอบการทั้งของภาครัฐบาล และภาคเอกชนที่
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีตรัง พัทลุง สงขลา สตูล
และนราธิวาส ส่งนักเรียนฝึกงานโครงการปฏิรูปการ
ศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตเข้าฝึกงานทั้งหมด 70 ราย ใน
สถานศึกษาซึ่งมีผู้บริหารสถานประกอบการของภาครัฐบาล
จำนวน 42 แห่ง และผู้บริหารสถานประกอบการภาค
เอกชน จำนวน 28 แห่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบ
สอบถามที่ได้กำหนดโครงสร้างแน่นอนเพื่อให้ครอบคลุม
ชนิดของคำถามที่มีทั้งคำถามชนิดปลายปิด ซึ่งได้
กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ และคำถามชนิดปลายเปิด
เพื่อให้ผู้ตอบมีอิสระในการให้คำตอบ แบบสอบถาม
ครอบคลุมลักษณะต่างๆ ดังนี้ คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้
บริหารสถานประกอบการ ความพึงพอใจของผู้บริหาร
สถานประกอบการต่อคุณลักษณะของนักเรียนใน
โครงการปฏิรูปการเกษตรเพื่อชีวิต และข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการตามความ
ต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการ

แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจทั้งหมด
คำถามได้รับการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ของตัวชี้วัด
ใช้คำสั่ง Reliability ในโปรแกรม เอสพีเอสเอส (SPSS)
ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ = 0.93 หมายความว่า
ข้อคำถามความพึงพอใจในด้านนี้มีความเชื่อถือได้ของ
ความถูกต้องถึงร้อยละ 93.0 นั่นคือ ข้อคำถามมีความ
เชื่อถือได้สูงพอไม่ต้องตัดข้อใดข้อหนึ่งออกไป เพียงแต่
แก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดบางประการในข้อคำถามนั้นให้
ชัดเจน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่อง
คอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสถิติต่อไป

3.1 ค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และ
ลักษณะการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรของสถาน
ประกอบการ

3.2 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการของภาครัฐ
และเอกชน โดยใช้การทดสอบค่าที

ผลสรุปและข้อคิดเห็น

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานประกอบการที่
รับนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษากษตรเพื่อ
ชีวิตของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่าง
เข้าฝึกงานพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาล
และเอกชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยผู้บริหารสถาน
ประกอบการภาครัฐบาลมีอายุเฉลี่ย 43.9 ปี และภาคเอกชน
มีอายุเฉลี่ย 40.3 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ
มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารโดยเฉลี่ย
9.2 ปี และ 8.0 ปี หน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบันจะ
รับผิดชอบในตำแหน่งหัวหน้างาน และตำแหน่งผู้จัดการ
ส่วนลักษณะการดำเนินงานด้านการเกษตรทั้งสถาน
ประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชนส่วนใหญ่ดำเนิน
งานในด้านพืชกรรม

2. ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชนต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในด้านต่างๆ

2.1 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชน ต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในด้านความรู้ทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชนที่รับนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่าง เข้าฝึกงาน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะนักเรียนอาชีวศึกษาเกษตรมีข้อจำกัดในด้านทักษะการใช้ภาษาโดยเฉพาะการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้การใช้ภาษาในการสื่อสารไม่ดีเท่าที่ควร มีข้อจำกัดในด้านทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ อันเนื่องมาจากความจำกัดในด้านเศรษฐกิจของนักเรียน ทำให้ความสามารถในการแสวงหาประสบการณ์ด้านนี้เป็นไปได้ยาก และมีข้อจำกัดในด้านทักษะการคิดด้วยเหตุผลอันเนื่องจากนักเรียนยังอยู่ในวัยรุ่น ทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาท และหน้าที่ที่สถานประกอบการกำหนดไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนี้นักเรียนยังมีความสนใจต่อการติดตามข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันน้อย อันเนื่องมาจากความไม่ทันสมัยของปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นในด้านทักษะ การใช้ยานพาหนะและเครื่องจักรกลเกษตร นักเรียนก็ยังมีน้อย อันเนื่องมาจากความจำกัดในด้านงบประมาณของวิทยาลัย ทำให้โอกาสในการแสวงหาความรู้ และฝึกปฏิบัติในการใช้งานจึงเป็นไปได้น้อย ซึ่งวิทยาลัยควรให้การฝึกทักษะประสบการณ์ด้านต่างๆ ลักษณะของกิจกรรมกลุ่ม ชมรม เพื่อเพิ่มความรู้ และประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน

2.2 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชนต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลที่รับนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่างเข้าฝึกงาน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านความสามารถในการ

ปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการภาคเอกชน มีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีความสามารถเข้าใจคำสั่ง และมีจุดมุ่งหมายในการทำงานสามารถทำงานได้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตรงตามขั้นตอน และลักษณะงาน สามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องปลอดภัย ตลอดจนสามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพถูกต้องตามมาตรฐานและใช้วัสดุอย่างประหยัด ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีข้อจำกัดในเรื่องทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาในการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ และเรื่องการใช้ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อปรับปรุงงานบ้าง แต่การปฏิบัติงานโดยรวมก็สามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี ซึ่งวิทยาลัยควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะประสบการณ์ตรงในอาชีพการเกษตรด้านการให้นักเรียนดำเนินงานโครงการเกษตรด้วยตนเองโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

2.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชนต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลที่รับนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีเกษตรภาคใต้ตอนล่างเข้าฝึกงาน มีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารสถานประกอบการภาคเอกชน มีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านนี้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักทักทายปราศรัยกับคนทั่วไป รู้จักยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักช่วยเหลือสังคม และเพื่อนร่วมงาน สามารถวางตัวได้เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความรับผิดชอบและผูกพันต่อสถานประกอบการแต่ยังขาดความรับผิดชอบในหน้าที่และงานที่ทำ ซึ่งวิทยาลัยจะต้องแก้ไขปรับปรุงด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรม เช่น กิจกรรมกลุ่ม ชมรม โดยให้องค์กรเกษตรกรในอนาคตนแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) เป็นผู้ดำเนินการ

2.4 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชนต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในด้านบุคลิกภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐ และภาคเอกชนที่รับนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่างเข้าฝึกงานมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่านักเรียนจะมีคุณลักษณะที่ดีในเรื่องมีความความร่าเริง ชี้มแจ่มแจ่มใส มีสัมมาคารวะ มีกิริยาวาจาสุภาพเรียบร้อย มีความซื่อสัตย์สุจริต แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ และเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล แต่คุณลักษณะส่วนใหญ่ เช่น การมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ การรู้จักควบคุมอารมณ์ ความสุขุมรอบคอบ การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ความมีวินัยในตนเอง และเคารพในกฎระเบียบของสถานประกอบการ ยังอยู่ในระดับที่ไม่ทำให้ผู้บริหารสถานประกอบการเกิดความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งวิทยาลัยจะต้องดำเนินการแก้ไขโดยการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว โดยให้องค์การ

เกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) เป็นผู้ดำเนินการ เช่น การดำเนินงานในรูปโครงการต่างๆ การจัดกิจกรรมกลุ่ม การแข่งขันทักษะ เช่น การพูดในที่ชุมชน การได้วาที การสาธิต เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต โดยทดสอบ สมมติฐาน แบบที (t - test) ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 35 ข้อมูลคุณลักษณะดังแสดงในตาราง 1 พบว่าไม่มีความแตกต่างในทางสถิติ จำนวน 32 ข้อมูลคุณลักษณะ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตามพบความแตกต่างในทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง จำนวน 3 ข้อมูลคุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ($t = 4.28 **$) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ($t = 4.11**$) และมีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ($t = 2.73 **$) ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชน มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตในด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

Thaksin.J., Vol.5 (1-2) January - December 2002

ตาราง 1 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่อคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพของนักเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีภาคใต้ตอนล่าง โดยภาพรวม

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะ	คะแนนเฉลี่ย		ค่าการทดสอบทางสถิติ t	p. value
	ภาครัฐบาล	ภาคเอกชน		
ด้านความรู้ทางวิชาการ				
1. ด้านความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	2.97	3.00	-0.17 ^{NS}	0.864
2. มีความรู้พื้นฐานทางด้านการเกษตรทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ	3.61	3.30	1.66 ^{NS}	0.103
3. มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	3.11	3.00	0.53 ^{NS}	0.595
4. มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้งานทางคอมพิวเตอร์	2.47	2.13	1.73 ^{NS}	0.090
5. มีความรู้เรื่องการขี้น้ำยานพาหนะ และกฎจราจร	3.14	3.26	-0.62 ^{NS}	0.536
6. มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลการเกษตร	2.89	3.00	-0.58 ^{NS}	0.566
7. มีความรู้เกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน	3.53	3.30	0.95 ^{NS}	0.344
ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน				
8. มีความสามารถเข้าใจคำสั่ง และจุดมุ่งหมายในการทำงานอย่างเด่นชัด	3.69	3.74	-0.20 ^{NS}	0.838
9. สามารถทำงานได้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด	3.92	3.83	0.43 ^{NS}	0.671
10. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	3.64	3.74	-0.47 ^{NS}	0.642
11. สามารถใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์อย่างถูกต้อง และปลอดภัย	3.56	3.61	-0.28 ^{NS}	0.779
12. สามารถแก้ปัญหาในการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี	3.31	3.09	1.22 ^{NS}	0.226
13. สามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพ ถูกต้องตามมาตรฐาน และใช้วัสดุอย่างประหยัด	3.64	3.30	1.69 ^{NS}	0.096
14. สามารถใช้ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงานได้	3.58	3.13	1.99 ^{NS}	0.051

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะ	คะแนนเฉลี่ย		ค่าการทดสอบ ทางสถิติ t	p. value
	ภาครัฐบาล	ภาคเอกชน		
ด้านมนุษยสัมพันธ์				
15. มีความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น	3.67	3.70	-0.15 ^{NS}	0.883
16. รู้จักทักทายปราศรัยกับคนทั่วไป	3.64	3.52	0.51 ^{NS}	0.611
17. รู้จักยกย่อง และให้เกียรติผู้อื่น	3.78	3.52	1.37 ^{NS}	0.176
18. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักช่วยเหลือสังคม และเพื่อนร่วมงาน	3.86	3.78	0.50 ^{NS}	0.613
19. วางตัวได้เหมาะสมกับสภาพสังคม	3.64	3.39	1.47 ^{NS}	0.148
20. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ และการงาน	2.78	2.48	1.66 ^{NS}	0.102
21. มีลักษณะของการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.33	3.30	0.13 ^{NS}	0.896
22. มีความรัก และผูกพันต่อสถานประกอบการ	3.50	3.35	0.68 ^{NS}	0.500
ด้านบุคลิกภาพ				
23. มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ ทำทางสง่าผ่าเผย เหมาะสมแก่อาชีพเกษตรกรรม	3.61	3.39	1.22 ^{NS}	0.226
24. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น	2.67	2.04	4.28 ^{**}	0.000
25. มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	2.69	2.09	4.11 ^{**}	0.000
26. มีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้	2.58	2.17	2.73 ^{**}	0.009
27. มีความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส	3.92	3.61	1.64 ^{NS}	0.109
28. เป็นผู้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความสุขุม รอบคอบ	3.47	3.39	0.41 ^{NS}	0.680
29. เป็นผู้ที่มีสมาธิมาก ระวังวาจาสุภาพ เรียบร้อย	3.83	3.61	1.11 ^{NS}	0.270
30. มีความตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	2.56	2.30	1.69 ^{NS}	0.097
31. มีความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก	3.00	3.43	1.91 ^{NS}	0.062
32. มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.00	4.09	0.47 ^{NS}	0.643
33. เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง เคารพในกฎ ระเบียบของสถานประกอบการ	3.56	3.43	0.62 ^{NS}	0.539
34. เป็นผู้แต่งกายสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ	3.83	3.65	0.83 ^{NS}	0.411
35. เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างมีเหตุผล	3.78	3.65	0.73 ^{NS}	0.466

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

NS : ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เพื่อการทดสอบสมมติฐาน ไม่พบความแตกต่างในทางสถิติทุกด้าน (ดังแสดงในตาราง 2)

ตาราง 2 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการภาครัฐบาล และภาคเอกชน ต่อคุณลักษณะของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคใต้ ตอนล่างเป็นรายด้าน

ประเภทของตัวแปร	คะแนนเฉลี่ย		ค่าการทดสอบทางสถิติ t	p. value
	ภาครัฐบาล (N=36)	ภาคเอกชน (N=23)		
1. ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ	3.10	3.00	0.72 ^{NS}	0.473
2. ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน	3.62	3.49	0.72 ⁶	0.452
3. ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	3.52	3.38	1.08 ^{NS}	0.286
4. ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	3.35	3.14	1.84 ^{NS}	0.071

NS : ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติ

ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ปัญหาของผู้บริหารสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน

ด้านความต้องการทางวิชาการ

1. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในการฝึกงาน นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้สึกเพียงเพื่อให้ผ่านการประเมินเท่านั้น จึงมักสนใจเฉพาะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ โดยไม่สนใจงานอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งงานเหล่านี้จะสร้างเสริมประสบการณ์ และความรู้ด้านการเกษตรให้มากขึ้น

ด้านบุคลิกภาพ

2. นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองน้อย ทำให้

ขาดความกล้าในการแสดงออกในการฝึกงาน นักเรียนจะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งจากภายในสถานประกอบการและจากภายนอก นักเรียนส่วนใหญ่จะขาดความกล้าพูด และซักถามปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะกับบุคคลภายนอก หรือบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมฝึกงาน ทำให้เสียโอกาสในการได้รับความรู้และประสบการณ์ในทักษะต่างๆ

ด้านความสามารถในปฏิบัติงาน

3. นักเรียนขาดความรู้พื้นฐานตามลักษณะของสถานประกอบการ นักเรียนที่เข้าฝึกงานในสถานประกอบการยังขาดความรู้เกี่ยวกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติเป็นหลักในสถานประกอบการ เนื่องจากการเรียนตามหลักสูตรจะเป็นวิชาโดยทั่วไป แต่ในการฝึกงานนักเรียน

จะต้องปฏิบัติตามลักษณะเฉพาะงานของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนการออกฝึกงาน โดยชี้แจงถึงระเบียบที่ควรปฏิบัติในสถานประกอบการ นอกจากนั้นควรชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการฝึกงาน

2. ในระหว่างที่นักเรียนฝึกงาน สถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศการฝึกงานอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อนักเรียนฝึกงานเสร็จควรนำส่วนของการฝึกงานไปสัมมนาเพื่อชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อควรปรับปรุงในการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคน

3. สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรมเป็นพิเศษในงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติในสถานประกอบการแต่ละแห่งก่อนที่จะส่งนักเรียนเข้าฝึกงาน

นอกจากนี้ผู้บริหารสถานประกอบการยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนมีสถานประกอบการต้องการ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นคนตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ
2. กระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้
3. ขยัน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ

1. ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน กรมอาชีวศึกษาควรจัดหลักสูตรเพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในทุกสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะนักเรียนที่สำเร็จตามหลักสูตร ปวช. ในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตควรมีความรู้ความสามารถพิเศษเกี่ยวกับการใช้งานทางคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ

เพราะในยุคปัจจุบันการพัฒนาการเกษตรเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการนำเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้ การให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวทำให้สามารถใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย การให้ความรู้และทักษะในเรื่องคอมพิวเตอร์ทำได้โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม หรือชมรม นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน สำหรับด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และความรู้เรื่องการขับขี่ยานพาหนะและกฎจราจร ถึงแม้จะมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางก็ตาม แต่เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่สถานประกอบการต้องการในปัจจุบัน จึงควรพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

2. ควรให้ความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เช่น การพูด การเขียน การฟัง การอ่าน เพราะในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศมีมากขึ้น นอกจากนั้นข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ทันสมัยก็มักจะใช้ภาษาอังกฤษ การให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องนี้ จะทำให้นักเรียนสามารถสื่อสารและเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ได้ดีขึ้น การให้ความรู้ในด้านนี้ทำได้โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม หรือชมรมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน ส่วนความรู้เรื่องการขับขี่ยานพาหนะและกฎจราจร เช่น ความสามารถในการขับขีรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถพ่วง ก็มีความสำคัญ เนื่องจากสถานประกอบการบางแห่งได้ให้นักเรียนใช้ยานพาหนะเพื่อบรรทุกวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในฟาร์ม การให้ความรู้ในเรื่องนี้จะทำให้นักเรียนสามารถใช้ยานพาหนะได้อย่างถูกต้องซึ่งทำได้โดยการประสานงานกับกรมการขนส่งทางบก เพื่อให้การอบรมเรื่องกฎจราจรและการใช้ยานพาหนะอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นก็ควรมีการเพิ่มการฝึกทักษะในการขับขี่ยานพาหนะนอกเหนือจากการเรียนในเวลาปกติ

3. วิทยาลัยควรจัดกิจกรรมวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเน้นจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่ดี โดยเฉพาะคุณลักษณะในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่และงานที่ทำ ความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยวิทยาลัยดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในทุกรายวิชาที่สอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ก็ควรมอบหมายให้องค์กรเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) ซึ่งเป็นองค์กรของนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมตามโครงการหลัก เช่น การแข่งขันทักษะวิชาชีพ การพูดในที่ชุมชน การพัฒนาชุมชน การสัมมนาโครงการ ฯลฯ อันจะสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และลักษณะความเป็นผู้นำแก่นักเรียน

4. ควรให้มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในอนาคตในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกงานในโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตและศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ในวิชาชีพตามหลักสูตร ปวช. ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

ธนู แสงศักดิ์. 2531. “การศึกษากับประชาธิปไตย”, ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา

นิสิต ศรีคุ้มภวงส์. 2529. “สภาพการออกฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระดับชั้น ปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคตะวันออก”, รายงานการวิจัย. กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.

ยูพินพรรณ ศิริวัชชานุกุล. 2540. *จิตวิทยาพัฒนาชนบท*. สงขลา. : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2541. “พฤติกรรมและแนวคิดทางสังคม”. สงขลา. : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วันชัย เขาวลิต. 2540. “ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง จำกัด,” เอกสารเชิงวิชาการปริญญามหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

ศรีวัย ศรีมณี. 2538. “การศึกษาทัศนคติของอาจารย์ต่อการบริหารงานวิชาการ ในวิทยาลัยพลศึกษา”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. (สำเนา)

เสนอ จันทรพิชัย. 2541. “การศึกษาความคิดเห็นของครูฝึกในสถานประกอบการศูนย์บริการรถยนต์ที่มีต่อสมรรถภาพด้านการฝึกงานของนักศึกษา ระดับ ปวช. แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ*. (สำเนา)

สมศักดิ์ แพรกม่วง. 2541. “ความพึงพอใจของครู-อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกลุ่มภาคใต้”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. (สำเนา)

สุพล วังสินธุ์. “ความพึงพอใจในการสอน”, *ครูปริทัศน์* ปีที่ 13. มีนาคม 2531. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

สุดใจ ชุมนุมนมณี. 2539. “คุณลักษณะของแรงงานตาม
ความต้องการของสถานประกอบการใน 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้”, *วิทยานิพนธ์ปริญญามหา-
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.* (สำเนา)

สุรพล กาญจนพจน์. 2537. “สมรรถภาพทางวิชาชีพ
และคุณลักษณะพึงประสงค์ของวิศวกรงานเชื่อม
ตามความต้องการของกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม
สาขาน้ำในประเทศไทย”, *วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า พระนครเหนือ.*
(สำเนา)

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. 2536. “ประเมินผล
แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-
2534) กรมอาชีวศึกษา”, *รายงานการ
ประเมินผล. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.*

อาชีวศึกษา, กรม. 2534. *ก้าวไปตามแผน 7.*
กรุงเทพมหานคร: องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก.
อาชีวศึกษา, กรม. 2539. *โครงการปฏิรูปการศึกษา
เกษตรเพื่อชีวิต.* กรุงเทพมหานคร :
กรมอาชีวศึกษา.

อาชีวศึกษา, กรม. 2541. *แผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะ
ที่ 8.* กรุงเทพมหานคร : แผนกการพิมพ์ วิทยาลัย
สารพัดช่างพระนคร.